

LỜI NÓI ĐẦU

Trong địa hạt Mỹ-Thuật, nói đến danh-từ chuyên-môn thật là khó định-nghĩa và khi phiên dịch từ 1 ngoại ngữ ra lại gặp nhiều khó khăn hơn. Khác với Khoa-học, Mỹ-Thuật không có những danh-từ hoàn toàn riêng biệt mà lại liên lạc rất mật thiết với Văn-học, Sử-học v.v...

Thí dụ, chữ couleur locale dùng trong Văn-học có nghĩa là màu sắc xứ sở. Dùng trong Mỹ-thuật, ngoài nghĩa trên còn có nghĩa là màu bản chất nữa. Vì vậy khi soạn thảo, chúng tôi để cả hai nghĩa cho được đầy đủ.

Thứ nữa là những chữ dùng trong tiếng Pháp thì rất rõ nghĩa nhưng khi dịch sang tiếng Việt thì lại khó phân biệt. Thí dụ như hai chữ Couleur và Coloris. Couleur dịch là màu, nhưng chữ Coloris (nghĩa tiếng Pháp là éclat de Couleur) không biết dịch là gì cho phải. Tuy nhiên, chúng tôi thấy trong tiếng Việt có hai chữ: Màu và Sắc, bên ngoài tuy dùng lẫn lộn nhau, nhưng bên trong có chỗ khác biệt.

Chẳng hạn như khi ta nói: «Người bình khởi Sắc» nghĩa là sắc mặt người bình đang tối bỗng trở thành sáng. Và lại chúng ta vẫn thường nói màu da và sắc mặt. Sắc mặt không hẳn là màu da mặt nhưng chỉ là vẻ sáng của da mặt mà thôi. Bởi thế mà muốn cho hai tiếng Pháp Việt phù hợp nhau, chúng tôi dịch Couleur là Màu và Coloris là Sắc. Cũng như chữ Coloris du visage dịch là sắc mặt nghe rất thuận tai (Điểm này chúng

tôi đã trình bày khá cặn-kẽ trong quyển Thông-tin số 3 của Ủy-Ban Quốc-Gia soạn thảo Danh-từ chuyên-môn).

Danh-từ Arts graphiques được dịch là Nghệ-thuật thiết-ấn gồm thâu gọn hai danh-từ «Nghệ-thuật thiết-kế và Nghệ-thuật ấn-loát». Nghệ-thuật này bao gồm việc thiết lập kế hoạch trình bày những mẫu chữ, hình vẽ, và đường nét cùng các phương-thức thực hiện việc ấn-loát cho có Mỹ-thuật.

Ngoài ra còn nhiều danh-từ nguyên là danh-từ chung, nhưng dùng trong bộ-môn Mỹ-thuật lại theo nghĩa bóng. Thí dụ hai chữ Froid (lạnh) Chaud (nóng), trong lãnh vực hội họa khi chúng tôi dịch «Ton froid» là sắc-độ lạnh và «Ton chaud» là sắc-độ nóng, chúng tôi đã hiểu theo cảm-giác của cặp mắt.

Trên đây, chỉ kể sơ qua những khó-khăn mà chúng tôi đã gặp khi soạn thảo, còn như phương-pháp phiên-âm cũng như dịch nghĩa, chúng tôi đã theo đúng nguyên-tắc của Ủy-ban Quốc Gia Soạn-Thảo danh-từ chuyên-môn đã ấn-định. Mỗi danh-từ nêu ra, chúng tôi cố gắng cho kèm theo một thí dụ cụ thể để được rõ ý nghĩa hơn.

Quyển Tự-vựng mỏng-manh mà chúng tôi gửi vào tay quý độc-giả, chúng tôi đã thực-hiện bằng những phương-tiện hết sức khiêm nhường. Nhưng dầu sao nó cũng là công-trình sưu-tập của chúng tôi trong nhiều năm nay. Sở-nguyện của chúng tôi là giúp ích phần nào cho các sinh-viên, học-sinh khi đọc sách Mỹ-thuật bằng tiếng Pháp.

Tập sách này, chắc chắn còn nhiều thiếu sót. Có nhiều chữ chúng tôi chưa sưu-tầm được cũng như nhiều chữ mà nghĩa chưa được chính. Chúng tôi mong quý độc-giả sẵn lòng tha thứ và chỉ bảo cho. Chúng tôi nguyện sẽ sửa chữa, bổ-túc vào lần sau nếu có dịp tái bản.

Trong khi soạn thảo, chúng tôi đã được thảo-luận với quý vị Hội-viên và Học-giả của Ủy-Ban Quốc-Gia soạn-thảo danh-từ

chuyên-môn và đã lãnh-hội được rất nhiều ý-kiến xây dựng, chúng tôi xin chân thành cảm tạ toàn thể quý vị trong Ủy-Ban này.

Sau hết, chúng tôi bùi ngùi tưởng nhớ tới một cộng-sư viên rất đặc-lực của chúng tôi trong buổi đầu là Bà Nguyễn-thị Thu-Thủy Giáo-sư Trường Quốc-Gia Trang-Trí Mỹ-Thuật Gia Định. Bà đã từ trần không kịp trông thấy cuốn sách này ra đời. Chúng tôi không biết làm gì hơn là ghi công Bà nơi đây với tất cả niềm luyến-tiếc chân thành của chúng tôi.

Gia-định, ngày 25 tháng 10 năm 1973
Tiền Ban Mỹ-Thuật.

DANH - TỪ MỸ - THUẬT
PHÁP - VIỆT

TIÊU - BAN MỸ - THUẬT

GS BÙI VĂN KÍNH

GS LƯU ĐÌNH KHẢI

GS LÊ YÊN

GS PHẠM TẤT ĐẠT

TRƯỞNG TIÊU-BAN

HỘI-VIÊN

»

»

NHỮNG CHỮ VIẾT TẮT

a.	:	<i>adjectif</i>
f.	:	<i>féminin</i>
f.pl.	:	<i>féminin pluriel</i>
l.	:	<i>latin</i>
m.	:	<i>masculin</i>
m.pl.	:	<i>masculin pluriel</i>
préf.	:	<i>préfixe</i>
v.	:	<i>verbe</i>
T.	:	<i>toán</i>